

UČNI NAČRT ZA SLOVENŠČINO V OSNOVNI ŠOLI (2011) V LUČI SODOBNIH POGLEDOV NA POUK MLADINSKE KNJIŽEVNOSTI

Članek analizira *Učni načrt za slovenščino v osnovni šoli* (2011), pri čemer se osredotoča na mladinsko književnost, razmerje med avtoricami in avtorji, slovensko in neslovensko književnostjo, ljudskim slovstvom in avtorsko književnostjo, opozarja na nekatere pomanjkljivosti ter predlaga možnosti za izboljšave.

Ključne besede: UN, slovenščina, književni pouk, mladinska književnost

Uvod

Osrednji namen pričujočega članka je analiza postopka kanonizacije mladinske književnosti v treh vzgojno-izobraževalnih obdobjih (v nadaljevanju VIO) v osnovni šoli (v nadaljevanju OŠ) ter opis določenih pomanjkljivosti obstoječega učnega načrta (v nadaljevanju UN) za osnovno šolo. Izsledke apliciram na oblikovanje UN za pouk književnosti po vsej vertikali. Osredotočam se na UN za slovenščino v osnovni šoli (2011), posvečam se razmerju med avtoricami in avtorji, ljudskim slovstvom in avtorsko književnostjo ter položaju mladinske književnosti (slovenska in neslovenska), pri čemer ravno slednjemu pripisujem izjemen pomen, saj se slovenščina poučuje ne le v Sloveniji, ampak tudi izven njenih meja.

Učni načrti za slovenščino – književni del

Vsi trije nacionalni dokumenti *Kurikul za vrtce* (1999), *UN za OŠ* (2011) in *UN za gimnazije* (2008) premalo upoštevajo dejstvo, da je Slovenija leta 2004 postala

članica Evropske Unije (v nadaljevanju EU) ter da smo s tem dobili nov pomen in vlogo v mednarodnem prostoru. V vseh treh nacionalnih dokumentih je premalo zavedanja v smeri ohranjanja in razvijanja nacionalne kulturne dediščine in identitete, ki se izraža preko jezika, literature in kulture.

V OŠ, ki je zakonsko obvezna, je bilo v šolskem letu 2016/17 v devete razrede vključenih okrog 170.000 učencev. Ti učenci pri pouku slovenščine sledijo UN 2011, njihovo šolanje se zaključí z Nacionalnim preverjanjem znanj. Izven meja Slovenije sledijo UN za dopolnilni pouk slovenščine v tujini (2016). Ta ne vsebuje književnosti, izjema je tema št. 15, ki je naslovljena *Svet književnih junakov*, kjer sta dve kategoriji literarnih likov – slovenski (8) in neslovenski (9), od tega ljudski (2) in avtorski (15), junakinje (6) in junaki (10). Učenci poznajo glavne slovenske otroške literarne junake (Martin Krpan, Kekec, Pehta, Bedanec, kralj Matjaž, Peter Klepec, Anica, Maček Muri idr.). Poznajo slovenske naslove znanih literarnih del in slovenska poimenovanja znanih literarnih junakov, kot npr. Trnuljčica, Pepelka, Sneguljčica, Rdeča kapica, Pika Nogavička, Ostržek, Obuti maček, Janko in Metka, Grdi raček (Knez 2016: 92).

V analizi književnosti v Učnem načrtu za slovenščino v osnovni šoli (2011) sem se mdr. posvetila položaju J. in W. Grimma, H. C. Andersena in O. Wilda. V analizi sem se spopadala z več odprtimi vprašanji, npr. ali kot bibliografsko enoto šteti eno pesem / eno pravljico (npr. N. Grafenauer *Dvojčka*; npr. J. in W. Grimm *Rdeča kapica*, *Volk in sedem kozic*, *Sneguljčica*) ali zbirko pesmi / pravljic. Opozarjam, da je poleg razmerja med avtorji in avtoricami, ljudskim in avtorskim ter slovensko in neslovensko književnostjo zelo pomembna tudi umestitev neslovenske književnosti oz. avtorjev.

Predlagane pravljice J. in W. Grimma:

- 1. r. *Rdeča kapica*, *Volk in sedem kozic*,¹ *Sneguljčica*;
- 1. r. *Grimmove pravljice* (branje v nadaljevanjih);
- 2. r. *Pepelka*, *Trnuljčica*.

Na temo Grimmovih pravljic, ki so izhodiščne pravljice za obravnavanje modela ljudske pravljice, najdemo veliko medbesedilnih navezav v slovenski mladinski književnosti, ki so po krivici spregledane v obstoječem UN (npr. A. Rozman Roza *Rdeča kapica*, 2007, S. Makarovič *Rdeče jabolko*, 2008, L. Prap *1001 pravljica* (slikanica, 2005, iPad slikanica)).

- 3. r. *Grdi raček*, *Kraljična na zrnu graha*, *Palčica*, *Vžigalnik*;
- 3. r. *Cesarjeva nova oblačila*, *Grdi raček*, *Kraljična na zrnu graha*, *Palčica*, *Vžigalnik*;
- 4. r. *Grdi raček*, *Snežna kraljica*;

¹ Grimmova pravljica *Volk in sedem kozličkov* se pojavlja pod različnimi naslovi: *Volk in sedem kozic* (1887), *Volk in sedem kozic*, 1969, *Volk in sedem kozličkov*, 2007.

- 5. r. *Mala morska deklica* (+ film);
- 6. r. *Cesarjeva nova oblačila, Deklica z vžigalicami*.

Predlagane pravljice O. Wilda:

- 6. r. *Srečni kraljevič in druge pravljice*;
- 7. r. *Srečni kraljevič in druge pravljice*;
- 7. r. *Sebični velikan*;
- 7. r. *Pravljice, Hiša granatnih jabolk*.

O. Wilde je objavil dve zbirki pravljic *Srečni kraljevič in druge pravljice* (*Srečni kraljevič, Slavček in vrtnica, Sebični velikan, Vdani prijatelj in Imenitna raketa*) ter *Hiša granatnih jabolk* (*Zvezdan, Mladi kralj, Infantinjin rojstni dan in Ribič in njegova duša*), ki sta izšli pod naslovom *Pravljice*, 1959 (vseh devet) v prevodu C. Kosmača, s spremno besedo J. Vidmarja² in z ilustracijami V. Lakoviča, kar potrjuje domnevo, da je bila zbirka namenjena odraslim. Leta 1975 je izšla *Hiša granatnih jabolk* v Zbirki *Zlata ptica – Zbirka najlepših pravljic in pripovedk iz svetovne književnosti* z ilustracijami L. Osterc. Zbirka je kasneje izšla z ilustracijami A. Sottler v Zbirki *Veliki pravljicarji* (2000) s spremno besedo J. Uršič, četudi so v slikaniški knjižni obliki izhajale tudi posamezne pravljice (*Sebični velikan* in *Srečni kraljevič*).

Analiza UN 2011 je pokazala naslednje razmerje:

- avtorice (22 %) – avtorji (78 %);
- ljudsko slovstvo (2 %) – avtorska književnost (98 %);
- slovenska (95 %) – neslovenska književnost (5 %).

Če podrobneje analiziramo pregledno/obvezno poznavanje avtorjev in del v vseh treh VIO (navkljub neenotni terminologiji), potem se pokaže naslednje.

1. V prvem VIO – »Učenci spoznavajo dela avtorjev mladinske književnosti.« (Poznanovič 2011: 21). Predlaganih je šest enot, od tega niti ene iz svetovne književnosti: N. Grafenauer, O. Župančič, K. Kovič, E. Peroci, S. Makarovič, *Slovenske ljudske pravljice* in en sodobnik po izbiri učitelja in učenca.
2. V drugem VIO – »Učenci spoznavajo dela in avtorje mladinske književnosti.« (Poznanovič 2011: 43). Za 4. r. (B. Š. Žmavc.), 5. r. (M. Dekleva, L. Suhodolčan) in 6. r. (B. A. Novak, D. Zajc, H. C. Andersen) je predlaganih sedem enot, od tega šest slovenskih in dva neslovenska avtorja, A. Lindgren (4. r.) in H. C. Andersen (6. r.), ter en sodobnik po izbiri učitelja in učenca.

² Že samo dejstvo, da je Josip Vidmar napisal spremno besedo, potrjuje hipotezo, da pravljice O. Wilde niso bile namenjene otrokom oz. mladim, ampak so v procesu literarne recepcije postajale mladinsko branje.

3. V tretjem VIO sta dve kategoriji – »Učenci pregledno spoznavajo književnike in njihova dela« (Poznanovič 2011: 68).
- Pregledno poznavanje avtorjev:
 - 7. r. F. Levstik, J. Jurčič, P. Voranc, T. Pavček, Homer in dva sodobnika po izbiri učenca in učitelja;
 - 8. r. A. T. Linhart, V. Vodnik, F. Prešeren, J. Kersnik, I. Tavčar, A. Aškerc, J. Menart, N. Grafenauer, L. N. Tolstoj, dva sodobnika po izbiri učenca in učitelja;
 - 9. r. P. Trubar, S. Gregorčič, I. Cankar, O. Župančič, J. Murn, D. Kette, S. Kosovel, C. Kosmač, trije sodobniki po izbiri učenca in učitelja, W. Shakespeare.
- Obvezna besedila (Poznanovič 2011: 69):
 - 7. r. Ljudska Pegam in Lambergar, T. Pavček Pesem, F. Levstik Martin Krpan;
 - 8. r. F. Prešeren Povodni mož, N. Grafenauer Življenje, J. Kersnik Mačkova očeta;
 - 9. r. F. Prešeren Zdravljica, O. Župančič Žebljarska, I. Cankar Bobi.

V 3. VIO med 30 predlaganimi/obveznimi avtorji/deli ni niti ene avtorice. V UN 1998 in posodobitvah 2005 ter 2009 sta bila predlagana (v 3. VIO) v 9. r. B. A. Novak *Narcis in Eho*, v 9. r. pa S. Makarovič (pregledno). Kot opomba: vodilni slovenski mladinski avtorici S. Makarovič je v UN 1984 posvečeno celo poglavje (takrat je ustvarjala šele dobro desetletje). V UN 2011 pa je med preglednimi/obveznimi avtorji in deli ni več, čeprav je mdr. prejela Prešernovo nagrado za življenjsko delo (2000) in IBBY častno listo.

Določene pravlјice se ponovijo, npr. *Grdi raček* (3), *Cesarjeva nova oblačila* (2), *Kraljična na zrnu graha* (2), *Palčica* (2), *Vžigalnik* (2). Strokovno neutemeljena se zdi postavitev najbolj kompleksne in najdaljše pravlјice *Snežna kraljica* (7 poglavij, 35 strani) v 4. r., pravlјice *Deklica z vžigalicami* (1,5 stran), ki je kratka, vendar kompleksna, pa v 6. r.³ Ravno ob Andersenu se ponujajo možnosti primerjave z Levstikovim *Krpanom z Vrha* (prim. primerjava J. Kosa z Andersenovim *Vžigalnikom*).⁴ Ob slovenskih klasikih bi bilo smiselno postaviti tudi svetovne klasike, kar je tudi priložnost za posodobitev UN, in sicer po načelu »manj je več«: predlagati manj književnih avtorjev/del, vendar jih postaviti v mednarodni kontekst. Ob Andersenu bi bilo smiselno omeniti, da ga je prevajal tudi Srečko Kosovel.⁵

³ Ne glede na to bi bilo v učbenikih smiselno posodobiti podatke o H. C. Andersenu, saj je bil dvakrat v Ljubljani (1846 in 1854), kar je zapisano v spremni besedi ob 200-letnici rojstva H. C. Andersena v zbirki *Pravlјice: druga knjiga* (prim. M. M. Blažić, *Andersenova skodelica kave v Ljubljani* (2005: 233–234)).

⁴ J. Kos, J. Levstik in Andersen, *Slavistična revija* 3/1982, 241–266.

⁵ V rokopisih S. Kosovela Ms 1385 v NUK-u je oznaka Andersen, H. Ch.: *Večerna molitev* (1). Na osnovi analize teksta in konteksta, namreč Andersen nima pravlјice s tem naslovom, verjetno pa tudi Kosovel ni prevajal iz danščine, sklepam, da je Kosovel prevedel le en del Andersenove pravlјice z naslovom *Slikanica brez slik* (nem. *Bilderbuch ohne Bilder*), ki je najprej izšla v nemščini (v Leipzigu aprila 1847), potem pa še decembra 1847 v danščini pod naslovom *Billedbog uden Billeder*. Andersenova *Slikanica brez slik* ima triinideset poglavij, naslovljenih številčno zaporedno (*Prvi večer* itn.). V Kosovelovi zapuščini je rokopis naslovljen *Večerna molitev*, vendar Andersen nima besedila s tem naslovom. Tri strani prevoda je Kosovelov podpisal »Po Andersenu poslovenil Sr. K.«. Kosovel ima tudi pesem z naslovom *Večerna molitev*, ravno tako je motiv (večerne) molitve pogost pri Andersenu.

Leta 2015 je bil objavljen *Predlog učnega načrta za slovenščino v osnovni šoli*.⁶ Je bolj sodobno koncipiran, v njem niso predlagana besedila, pač pa le avtorji. Delež med posameznimi analitičnimi določilnicami je naslednji:

- avtorice (15 %) – avtorji (85 %);
- ljudsko slovstvo (1 %) – avtorska književnost (99 %);
- slovenska (99 %) – neslovenska književnost (1 %).

Predlagana enota je le ljudska pesem *Pegam in Lambergar*, predlagani neslovenski avtorji pa H. C. Andersen, R. Dahl, J. in W. Grimm, Homer, A. Lindgren, W. Shakespeare, L. N. Tolstoj; torej svetovni klasiki, ki so v času literarne recepcije postali mladinsko branje (Homer, Shakespeare, Tolstoj). Od neslovenskih avtoric je predlagana le A. Lindgren.

Nekaj predlogov za izboljšanje

V vseh UN, posebej v posodobljenem za slovenščino v osnovni šoli (2011), se pojavljajo strokovne napake, npr. manko literarnoteoretičnih oznak, nekje se pojavljajo oznake *Antologija sodobne poezije*, drugje ne, npr. *Pojte, pojte, drobne ptice, preženite vse meglice* idr., zapisi imen, npr. L. Carroll je zapisan z enim l, vsi avtorji so napisani po načelu začetnica imena in priimek, zato pride do nejasnosti, npr. F. Milčinski (Frane ali Fran), G. Strniša (Gustav ali Gregor), potem tudi odstopanje pri »Prežihov Voranc«: četudi je psevdonim za L. Kuharja, je potrebno zapisali ali P. Voranc ali V. Prežih(ov).

Pri navajanju neslovenske književnosti je več priložnosti za izboljšanje, npr. nekonsistentno navajanje, npr. P. Ovid *Dedal in Ikar* in na isti strani Ovid – Sovre *Orfej in Evridika* (Poznanovič 2011: 71). Ravno tako manjka literarnoteoretična oznaka za enote, ki vsebujejo le naslove *Pesem nosačev žita*, *Svarjenje sveta*, *Tisoč in ena noč* brez oznak, npr. egipčanska ljudska pesem, Biblija, arabske pravljice ipd. Tudi pri navajanju enot iz ljudskega slovstva je navedena le oznaka ljudska, brez navedbe vrste, npr. ljudska pesem *Desetnica* ali ljudske (brez oznake vrste pravljica/pripovedka) *Janček Ježek* in *Mojca Pokrajculja*. Za ljudsko pripovedko *Mojca Pokrajculja* je naveden avtor V. Möderndorfer (v zbirki *Koroške narodne pripovedke*, 1937).

Več kot očitno je, da med *člani*/cami Predmetne komisije za slovenščino za OŠ prevladujejo slovenisti, celo slavisti (za SŠ je razmerje obratno), ker so največje zadrege ravno ob navajanju neslovenske književnosti. Naslednji primer je zgovoren, npr. enota K. Čapek *Romeo in Julija* (9. r.) (duhovito besedilo je *de facto* nedosegljivo, ker je izšlo v 50-tih letih le v *Prekmurskem glasilu* v dveh nadaljevanjih), C. in M. Lamb *Romeo in Julija* (ni navedeno, da je naslov knjige *Pripovedke iz Shakespearja* (1953), W. Shakespeare *Romeo in Julija* (dramatika)).

⁶ Na Strokovnem svetu za splošno izobraževanje je bil potrjen v začetku leta 2018.

Smiselno bi bilo, da bi bila predmetna komisija sestavljena iz izvedencev in strokovnjakov, ki bi sestavljali sezname komplementarno po vertikalni 1) kanonski avtorji/dela, 2) predlagani avtorji/dela ter 3) izbirni/odprti seznam, kar pomeni, da bi na osnovi učiteljeve avtonomije seznam predlaganih in obveznih del (literarni kanon) lahko posodabljali ali z novimi avtorji in deli ali predelavami slovenske (npr. I. Saksida, R. Trkaj *Kla kla klasika*,⁷ 2017) in svetovne klasike (Burger, F. Prešeren *Lenora*, 1991, ilustracije Marija Lucija Stupica) in sodobne klasike, npr. v slikaniških knjižnih oblikah in/ali v stripu. Na Slovenskem je veliko slikanic in/ali stripov, ki se motivno-tematsko medbesedilno nanašajo na slovenska literarna besedila, navajam jih le nekaj:

- Afanasev, A. N. *Ruske pravljice* (npr. *Jaga baba*) – Vandot, J. *Pehta* (*Torklja Triborklja* ipd.);
- Andersen, H. C. *Cesarjeva nova oblačila*, *Grdi raček* – M. Jesih *Cesarjeva nova oblačila*, *Deseti raček*;
- Andersen, H. C. *Grdi raček* – S. Makarovič *Veveriček posebne sorte*;
- Andersen, H. C. *Mala morska deklica* – B. A. Novak *Velika morska deklica*;
- antični mit *Orfej in Evridika* – motiv panjske končnice *Godci pred peklom*;⁸
- Brenk, K. *Srebrna račka* – *zlata račka* – Nobelova nagrajenka S. Lagerlof: Čudovito popotovanje *Nilsa Hogelzona*;
- Burger, A. G. *Lenora* – F. Prešeren *Lenora* (ilustracije M. L. Stupica);
- Carroll, L. *Alica* – E. Flisar: *Alica v nori deželi*, *Alica v Poteruniji*;
- Dahl, R. *Odvratne rime* – A. Rozman Roza *Črvice pesmi*;
- Ezop *Lisica in grozdje*, *Mačka in miš*, *Mestna in poljska miš*, *Mlekarica in vedro*, *Netopir in podlasica*, *Osel gre enkrat na led*, *Severni veter in sonce* idr. – Makarovič, S. *Papagaj in sir*, *Pasji in mačji*, *Smetiščni muc*, *Šola trguje z medvedovo kožo*, *Netopir Kazimir*, *Osel se drsa*, *Se me kaj bojite*, *Netopir Kazimir*, *Volk v ovčjem kožuhi* idr.;
- Grimm, J. in W. *Rdeča kapica*, *Sneguljčica* – S. Makarovič *Rdeče jabolko*;
- Grimm, J. in W. *Pravljice* – L. Prap *1001 pravljica*;
- Grimm, J. in W. *Rdeča kapica* – Rozman Roza, A. *Rdeča kapica*;
- Homer *Odisej in Polifem* – F. Levstik *Martin Krpan*;
- Jansson, T. *Mumini* – S. Makarovič *Kosovirji*;
- Lindgren, A. *Bratec in Kljukec s strehe* – L. Kovačič *Možiček med dimniki*;

⁷ Antologija z naslovom *Kla kla klasika* (2017) je kakovosten primer posodabljanja kanonskih/obveznih/predlaganih pesmi iz UN za OŠ. Ob vseh pozitivnih značilnostih, ki jih antologija prinaša (posodobitev klasike, ne/knjižni deli knjige, večnaslovnišnost in medmedijskost), opažam pomanjkljivost – vsa izbrana besedila temeljijo na preseganju tradicionalnega koncepta, ki ni uresničeno do konca – ni avtorice, le omembe treh (S. Makarovič, S. Vegri, B. Štampe Žmavc), kar temelji na UN 2011. To je tudi priložnost za izboljšanje in/ali posodobitev in UN in antologij.

⁸ Slovenski etnografski muzej: Panjske končnice. <<https://www.etno-muzej.si/sl/digitalne-zbirke/panjske-koncnice/630lju0010260>>.

- Lindgren, A. *Pika Nogavička* – A. R. Roza *Pika Nogavička*, L. Kovačič: *Najmočnejši fantek na svetu*;
- Milne, A. A. *Medvedek Pu* – K. Kovič *Moj prijatelj Piki Jakob*;
- Orwell, G. *Živalska farma* – A. R. Roza *Živalska kmetija* (strip);
- Živali pokopljejo lovca⁹ – S. Makarovič: *Katalenca s studenca*, Živali pokopljejo lovca (radijska igra), A. R. Roza *Lovska* ipd.;
- Petiška, E., Apuleius, L. *Amor in Psiha* – F. Milčinski *Sin jež/Jež se ženi/Ježek Janček*;
- Ovidius, P. N. *Narcis in Eho* – B. A. Novak *Narcis in Eho*;
- Petiška, E., Apuleius, L. *Orfej in Evridika* – B. Š. Žmavc *Pesem za liro* (ilustracije Alenka Sottler);
- Queneau, R. *Zgodba po vaši izbiri* – L. Prap *1001 pravljica*;
- Rodari, G. *Možiček iz niča* – Kovačič, L. *Zgodba o zmešanem računanju*;
- Rotman, T. G. *Princeska Zvezdana* – F. Milčinski *Zvezdica Zaspanka*;
- Schiller, F. *Oda radosti* – F. Prešeren *Zdravljica*;
- Shakespeare, W. *Romeo in Julija* – T. Pavček *Romeo in Julija*;
- Situlska umetnost – A. Peklar *Fant z rdečo kapico* (2005);
- Spyri, J. *Heidi* – J. Vandot *Kekec*;
- Travers, P. *Mary Poppins* – E. Peroci *Moj dežnik je lahko balon*;
- Wilde, O. *Sebični velikan* – C. Kosmač *Smrt dobrodušnega velikana*.

Prepričana sem, da bi morali v UN po vsej vertikali vključevati zlasti kanonske avtorje, torej upoštevati tudi tri najbolj prestižne nagrade oz. nagrajence s področja mladinske književnosti:

- Nobelova nagrada – že predlagani so Kipling, R. *Pesem vračajočega se lovca*, predlagano besedilo v 8. r., in Tagore, R. *Lačni kamni*, domače branje za 9. r. Predlagam še vključitev S. Lagerlofa, H. Mullerja (kolaž pesmi), W. Goldinga idr.
- Nagrada H. C. Andersena¹⁰ – poleg že uvrščenih (G. Rodari: Če dedek ne zna pripovedovati pravljic, 4. r.; A. Lindgren *Pika Nogavička* in *Kljukec s strehe* (branje v nadaljevanjih, 2. in 3. r.), *Kljukec s strehe*, *Ronja*, 114. r.; *Pika Nogavička*, 2. r. in 5. r.; *Detektivski mojster Blumkvist*, *Brata Levjesrčna*,

⁹ Slovenski etnografski muzej: Panjske končnice. <<https://www.etno-muzej.si/sl/digitalne-zbirke/panjske-koncnice/630lju0017086>>.

¹⁰ Hans Christian Andersen Awards. <<http://www.ibby.org/awards-activities/awards/hans-christian-andersen-awards/?L=0>>.

¹¹ Točen naslov je *Ronja, razbojniška hči*, in ne *Ronja*, kot je navedeno (UN 2011: 44).

6. r.; M. Gripe *Hrošč leti v somraku* (domače branje, 7. r.)), bi lahko bili uvrščeni še mladinski klasiki, npr. T. Jansson, E. Kastner, C. Nöstlinger¹² idr.
- Nagrada ALMA – *Astrid Lindgren Memorial Award* se od leta 2003 podeljuje mladinskim avtorjem, ilustratorjem, pripovedovalcem, bralnim dogodkom. To so svetovni sodobni mladinski klasiki, npr. M. Sendak, C. Nöstlinger, L. Bojunga, P. Pullman, R. Arai, K. Paterson, (Banco del Libro¹³), S. Hartnett, K. Crowther, S. Tan, G. Kuijer, Isol, B. Lindgren, (PRAESA¹⁴), M. Rosoff in W. Erlbruch.

Namesto sklepa

Spremembe na kulturnem, družbenem in političnem področju, ki so zaznamovale Slovenijo po osamosvojitvi in vključitvi v Evropsko Unijo, bi na neki način moral odražati tudi učni načrt za slovenščino v osnovni šoli, saj je to temeljni dokument, na osnovi katerega se izvaja pouk, torej je izjemno pomemben za ohranjanje in razvoj nacionalne kulturne dediščine in identitete.

Najbrž so starejši učni načrti (npr. 1984 in 1998) vredni ponovnega premisleka, prav tako bi bilo smiselno znova premisliti pomen in vlogo svetovnih književnosti ter k sodelovanju povabiti eksperte za npr. antično književnost, primerjalno mladinsko književnost, ne/knjižno gradivo, ljudsko slovstvo, hibridne literarne vrste ... (na to opozarja tudi Juvan 2005: 391). Več pozornosti bi veljalo posvetiti medmedijskim in medpredmetnim povezavam.

Literatura

Bahovec Dolar, Eva et. al., 1999: *Kurikulum za vrste: predšolska vzgoja v vrtcih*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo.

Blažić, Milena Mileva, 2005: Spremna beseda. H. C. Andersen: *Pravljice: druga knjiga*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Juvan, Marko, 2005: Kulturni spomin in literatura. *Slavistična revija: časopis za jezikoslovje in literarne vede* 53/3. 379–400.

¹² 2016 Cao Wenxuan (Kitajska), 2014 Nahoko Uehashi (Japonska), 2012 Maria Teresa Andruetto (Argentina), 2010 David Almond (VB), 2008 Jürg Schubiger (Švica), 2006 Margaret Mahy (Nova Zelandija), 2004 Martin Waddell (Islandija), 2002 Aidan Chambers (Velika Britanija), 2000 Ana Maria Machado (Brazilija), 1998 Katherine Paterson (ZDA), 1996 Uri Orlev (Izrael), 1994 Michio Mado (Japonska), 1992 Virginia Hamilton (ZDA), 1990 Tormod Haugen (Norveška), 1988 Annie M. G. Schmidt (Nizozemska), 1986 Patricia Wrightson (Avstralija), 1984 Christine Nöstlinger (Avstrija), 1982 Lygia Bojunga Nunes (Brazilija), 1980 Bohumil Riha (Češka), 1978 Paula Fox (ZDA), 1976 Cecil Bødker (Danska), 1974 Maria Gripe (Švedska), 1972 Scott O'Dell (ZDA), 1970 Gianni Rodari (Italija), 1968 James Krüss (Nemčija), José Maria Sanchez-Silva (Španija), 1966 Tove Jansson (Finska), 1964 René Guillot (Francija), 1962 Meindert DeJong (ZDA), 1960 Erich Kästner (Nemčija), 1958 Astrid Lindgren (Švedska) in 1956 Eleanor Farjeon (Velika Britanija).

¹³ Knjižnica *Banco del Libro*, Venezuela, za promocijo in razvijanje bralne pismenosti od leta 1960.

¹⁴ Bralno gibanje v Južni Afriki, Cape Town, od 1992.

Knez, Mihaela, Motik, Dragica, Pirih Svetina, Nataša, Steiner, Melita, Jurkovič, Tatjana, in Jurman, Eva, 2016: *Učni načrt. Dopolnilni pouk slovenščine v tujini*. Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Zavod RS za šolstvo. <<https://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-V140NWK3>>. (Dostop 1. 3. 2017.)

Poznanovič, Mojca et. al., 2008: *Učni načrt. Slovenščina (elektronski vir): gimnazija: splošna, klasična, strokovna gimnazija: obvezni predmet in matura*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo. <http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2010/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_slovenscina_gimn.pdf>. (Dostop 15. 3. 2017.)

Poznanovič, Mojca et. al., 2011. *Učni načrt. Program osnovna šola. Slovenščina*. [Elektronski vir] / člani predmetne komisije, avtorji posodobljenega učnega načrta. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo. <http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Slovenscina_obvezni.pdf>. (Dostop 13. 2. 2017.)

Poznanovič, Mojca et. al., 2015. Predlog. *Program osnovna šola. Slovenščina*. [Elektronski vir] / člani predmetne komisije, avtorji posodobljenega učnega načrta. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo. <<http://www.zrss.si/dokumenti/zajavnost/Predlog-UN-SLO-OS-JUNIJ2015.pdf>>. (Dostop 15. 3. 2017.)